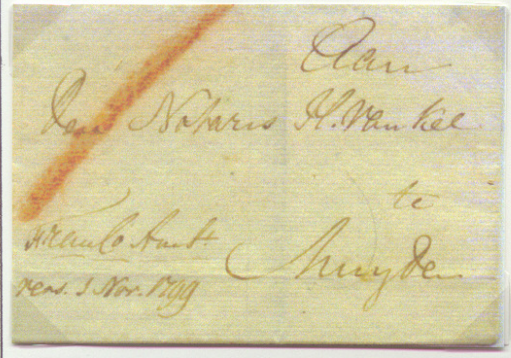

3. Zorg voor de bereikbaarheid

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

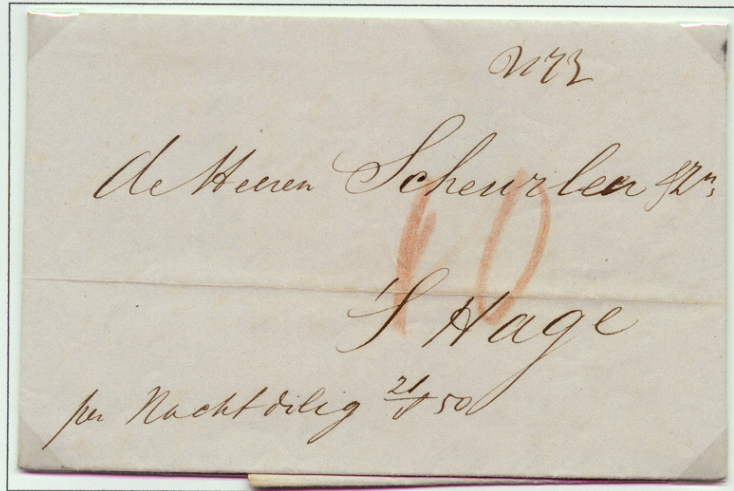

Koning Willem I (1727-1825) was de stuwende kracht achter de grootscheepse verbetering van de infrastructuur in de eerste helft van de 19^e eeuw. Het Bureau van de Waterstaat, de kiem van de Rijkswaterstaat organisatie (oprichting 1 mei 1798 in Den Haag), zou hiervoor zorgdragen.
(omslag 1-11-1799, port rood krijt, met Bataafse stempel "Haag" en lakstempel "Dijken, wegen, wateren").

In het begin van de 19^e eeuw stelden de wegen nog niet veel voor, ze waren geschikt voor de diligence en paard en wagen.

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

Ook al stelden de wegen niet veel voor, het openbaar vervoer van personen en goederen via de diligence was een groot succes. (e.o. brief van Amsterdam naar 's-Gravenhage; buiten de post om per diligence. Geschreven: per Nachtdilig 21-8-1850. Port 10c).

De wegen waren nog smal en werden wat beter, maar slechts geschikt voor paard en wagen en licht vervoer.
Postwaardestuk 1930 op achterzijde reclame/propagandatekst

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

FORUM
WEGENVERBETERING
BEVordert WELVAART.
PROPAG.COMITÉ 'P.C.W.'?
2 NEDERLAND

AMSTERDAM-CENTRAAL-STATION
12 JUN 1926

ADRESWIJZIGING

NOTA

INGEVAL VAN ADRESWIJZIGING IS HET VOOR DE REGELMATIGE OVERKOMST VAN POSTSTUKKEN NOODZAKELIJK, DAT MEN ZOO SPOEDIG MOGELIJK AAN DE UITGEVERS VAN DE NIEUWSBLADEN ENZ., WAAROP MEN INGETEKENDE IS, ALSMEDE AAN ZIJNE ANDERE CORRESPONDENTEN, ZIJN NIEUW ADRES RECHTSTREEKS MEDEDEELT. — FORMULIEREN, HIERVOOR BESTEMD, ZIJN BIJ ALLE KANTOREN DER POSTERIJEN VERKRIJGBAAR TEGEN 2 CENT HET STUK.

ADRES

Meijufforus L. Mumbelaar
de Lairenest. 04
A. Jan

De onderhoudstoestand van de wegen ging door bezuiniging steeds verder achteruit, dat leidde tot een groeiend ongenoegen. Onder aanvoering van de ANWB werd in 1925 het breed samengestelde "Programma Comité voor Wegenverbetering" opgericht. Dit leidde tot de Wegenbelastingwet (30 december 1926) en het Rijkswegenplan 1928, vastgesteld bij KB van 4 juni 1927.
Postwaardestuk: adreswijziging met machinestempel "Programma Comité voor Wegenverbetering"

Het feitelijke beheer en onderhoud van de rijkswegen was de taak van de al in 1881 opgerichte dienstkringen, die het werk door aannemers lieten uitvoeren. Dienst portvrijdom enveloppe met port belast van 11-10-1922; correspondentie van waterstaatsambtenaren gericht aan particuliere aannemers werd niet als "dienst" aangemerkt en kon dus niet portvrij worden verzonden. Wel konden dergelijke "aannemersbrieven" als "Aan Port Onderworpen Dienstbrief/briefkaart" worden verzonden, waarbij de geadresseerde -i.c. de aannemer- enkelvoudig port diende te betalen. Echter in de periode 1 maart 1921 tot 15 januari 1923 was de mogelijkheid tot het verzenden van APOD-brieven opgeheven: de ontvanger diende het gewone "strafport", zijnde tweemaal het ontbrekende te betalen. (2^e gewichtsklasse beporting tweemaal 15 cent)

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

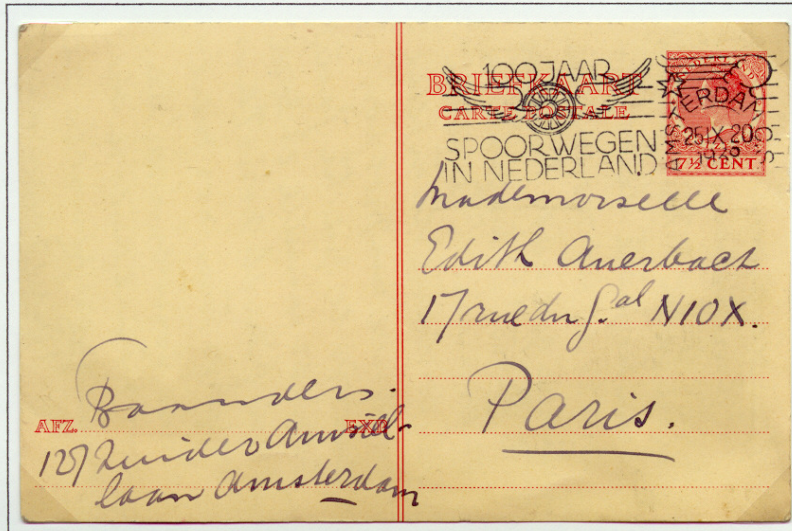

Nadat de Wegenbelastingwet in de Kamer was behandeld (1926) werd er bij Rijkswaterstaat een aparte dienst opgericht de aanleg van wegen: de directie Wegenverbetering.
dienstbrief van de directie Wegenverbetering naar Düsseldorf van 17 juni 1936; dienstpost naar buitenland was niet portvrij

In de 19^e eeuw kende ons land naast het spoorwegennet ook veel verbindingen via tramwegen.
Postwaardestuk met tramstempel Hilversum-Huizen/C 9-12-1898 naar Rotterdam met bestellerstempel

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

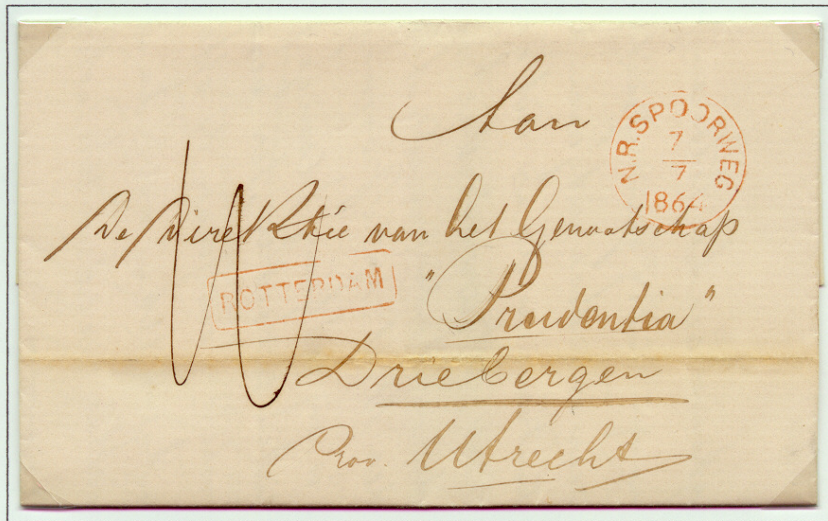
De grootscheepse aanleg van spoorwegen (in 1839 de eerste spoorlijn Amsterdam – Haarlem) bracht de ommekeer. Diligencediensten tussen de grote steden verdwenen als bij toverslag en ook de omvang van het wegverkeer verminderde snel.

briefkaart met machinestempel "100 jaar spoorwegen in Nederland"

Op 8 augustus 1837 werd de eerste Nederlandse spoorwegonderneming opgericht: de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij (H.I.J.S.M.), die de concessie kreeg voor de aanleg en exploitatie van de oudste lijn in Nederland, Amsterdam-Haarlem. IJzeren zou later vervallen en afkorting werd HSM. (e.o. brief 's-Gravenhage (halte)stempel in kastje) en H. Spoorweg 23-5-1865 (beide rood) naar Huy, België 24-5. Poststempel 4.)

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

Het Rijk beheerde aanvankelijk de spoorweg Amsterdam - Utrecht, - het eerste stuk van de Rhijnspoorweg -, geopend in 1843. Kort daarop werd het traject Utrecht - Arnhem aangelegd. In 1845 nam de Nederlandsche Rhijnspoorweg Maatschappij (N.R.S.) de hele lijn over.

e.o. brief van Rotterdam (haltestempel) en N.R.Spoorwegen 7-7-1864 naar Driebergen

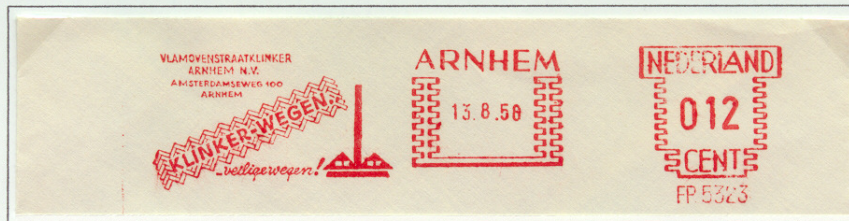
In 1890 nam de Staat het net van de N.R.S. over; het materieel werd verdeeld over SS en HIJSM; de exploitatie van de NRS-lijnen kwam in handen van de SS. Eind 1916 kwam een belanggemeenschap tot stand tussen S.S. en H.I.J.S.M., die op 1 jan. 1917 in werking trad, de voorloper van de Nederlandsche Spoorwegen. In 1937 fusie tot N.V. Nederlandse Spoorwegen, e.e.a. vastgelegd in wet die op 26 mei 1937 in Staatsblad werd gepubliceerd.

particuliere Spoorwegbriefkaart, lokaal Valkenburg 31-12-1927

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

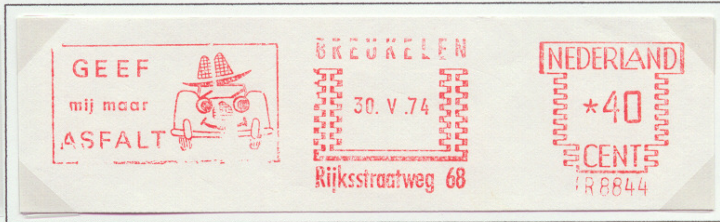

In Nederland werd als verhardingsmateriaal veel gebruik gemaakt van klinkers. Zo was van het totale rijkswegennet van ongeveer 1.900 km in 1910 ruim 1.200 km met klinkers bestraat.
geïllustreerd postwaardestuk van rijksweg van Zeddam naar Beek (gem. Bergh) bestraat met klinkers

Er kwamen steeds nieuwe producten op de markt voor verhardingsmateriaal, die van diverse kwaliteiten waren. De Volksvertegenwoordiging drong aan op Nederlandse straatklinkers. Dankzij een nieuw soort oven – de vlamoven – kon een klinkersoort geleverd worden die harder en gelijkmatiger was.

3.1 Landwegen, de transportroute over land.

Begin van de 20^e eeuw ontwikkelde het asfalt zich. De toekomst was aan de gesloten wegdekconstructies van asfaltbeton, terwijl in de huidige tijd ook cementbetonverhardingen worden aangelegd.

Bij Koninklijk Besluit van 12 november 1937 werd het Rijkswegenplan 1938 vastgesteld. Hierin waren voor het eerst autosnelwegen (uitsluitend voor autoverkeer bestemde wegen) opgenomen. Door de oorlogshandelingen kwam daar nog niet zoveel van terecht. In Duitsland was men reeds eerder begonnen.

Nederland is het distributieknooppunt van Europa. Vanuit Rotterdam worden jaarlijks miljoenen tonnen goederen, halfabrikaten en grondstoffen naar het achterland vervoerd over het Nederlandse wegstelsel.

3.1. Landwegen, de transportroute over land.

Naar de Tweede Wereldoorlog kon de opbouw van Nederland een aanvang nemen. De Marshallhulp uit Amerika, dat op initiatief van de toenmalige Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken George C. Marshall drie jaar na WO II in werking trad, hielp ons land om ook de infrastructuur weer op te bouwen.

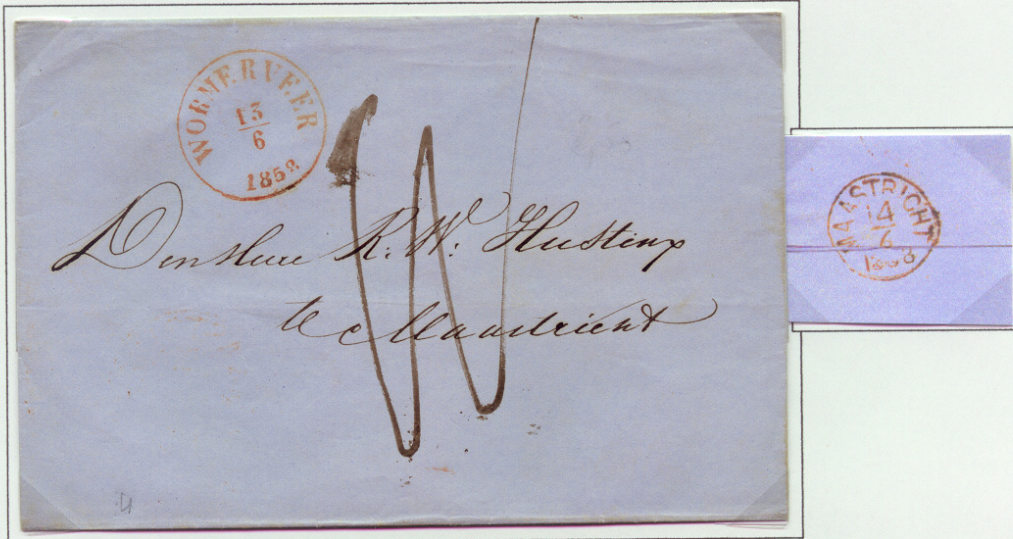

In de laatste jaren zijn niet zo zeer nieuwe doeleinden geformuleerd, maar werd veel meer nadruk gelegd op effectieve middelen. Een voorbeeld daarvan is het bereikbaarheidsplan Randstad.

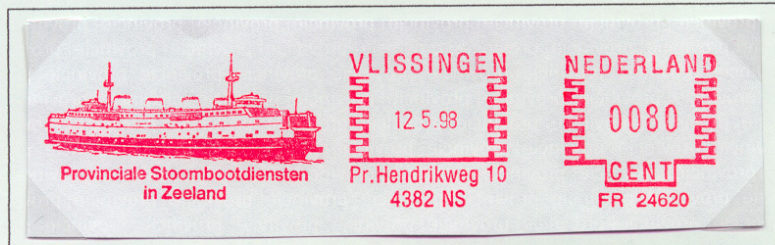
Het verkeer in Nederland wordt steeds drukker, het vervoer van personen en vracht dient veilig en vlot plaats te vinden, wat tot gevolg heeft dat er in ons land een hoofdinfrastructuur aanwezig en onderhouden wordt bestaande uit autosnelwegen met ongelijkvloerse aansluitingen en knooppunten.

3.2. Oeververbindingen, de kruising van land- en vaarwegen.

Op de kaart van Nederland nemen de grote rivieren een prominente plaats in. Ze zijn lastige obstakels geweest om te passeren. De tijd dat we enkel een rivier konden oversteken met een veerpont ligt nog niet zo ver achter ons. Plaatsnamen verwijzen nog naar de veerverbinding, zoals Wormerveer naar een veer over de Zaan naar Wormer.

Pre-filatelistische vouwbrief van Wormerveer, 13-6-1858 naar Maastricht, 14-6-1858.

De bekendste veerverbindingen waren die in Zeeland over de Westerschelde. Deze Stoombootdiensten volgen de Stoomvaart Maatschappij Zeeland op, die werd opgericht in 1875. (Op de ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan uitgegeven zegel, staat op de achtergrond een van de eerste schepen van de maatschappij te zien: de "stad Middelburg")

J. B. Taylor, Esq.

3.2. Oeververbindingen, de kruising van land- en vaarwegen.

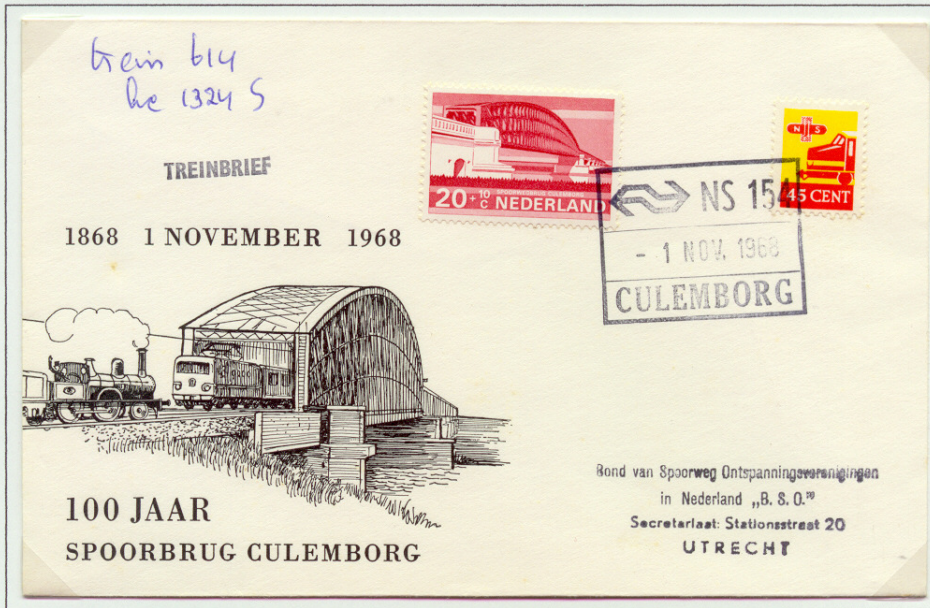
In 1860 werd door het Kabinet besloten op kosten van het Rijk het spoorwegennet met 800 km uit te breiden. Vooral het overbruggen van de grote rivieren kostte heel wat hoofdbreken en studiereizen naar o.a. Frankrijk, waar Gustav Eiffel al faam had verworven. *Epreuve d'artist Viaduct de Garabit (Eiffel)*

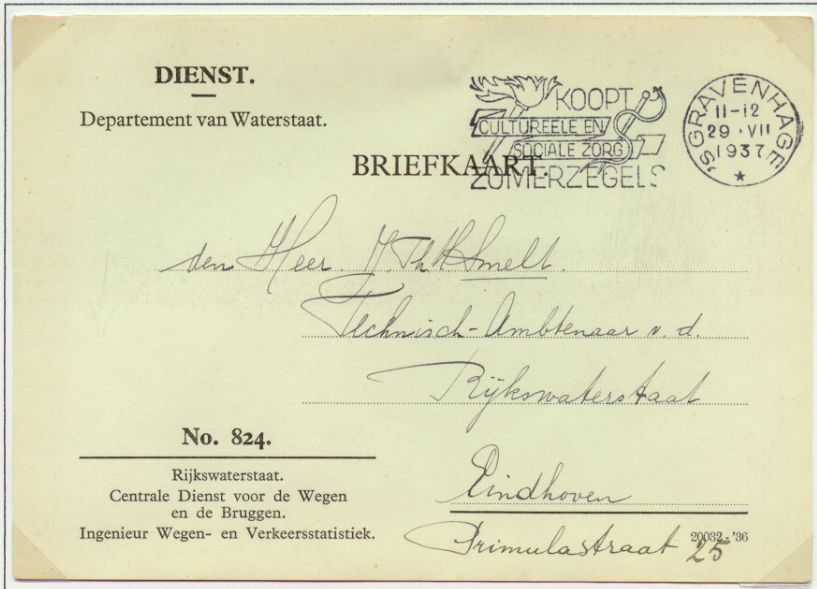
Het Rijk beheerde aanvankelijk de spoorweg Amsterdam - Utrecht, - het eerste stuk van de Rijnspoorweg -, geopend in 1843. Kort daarop werd het traject Utrecht - Arnhem aangelegd. In 1845 nam de Nederlandsche Rijnspoorweg Maatschappij (N.R.S.) de hele lijn over.

N.R. Spoorweg 29-11-1869 (haltestempel Utrecht) naar London 30 nov. 69

3.2. Oeververbindingen, de kruising van land- en vaarwegen.

Rijkswaterstaat bouwde in 1860 de toentertijd grootste overspanning ter wereld: de spoorbrug over de rivier de Lek bij Culemborg. *Treinbrief NS 154, halte Culemborg, 1 november 1968*

In 1928 was, als onderdeel van het district Wegentechniek van Rijkswaterstaat, het Bruggenbureau ingesteld, dat later werd omgevormd tot de directie Bruggen. Het bureau maakte zich in korte tijd de techniek van het bouwen van grote en kleine bruggen voor het moderne verkeer eigen. *dienstbriefkaart 29-07-1937 met gelegenheidsstempel, portvrijdom*

3.2. Oeververbindingen, de kruising van land- en vaarwegen.

De bouw van de grote bruggen voor het verkeer startte omstreeks 1928. In snel tempo volgden de stalen bruggen elkaar op zoals Keizersveer (1931), waarvoor de bouwers na WO II terug moesten komen om hun werkstuk uit het water te vissen. Na de oorlog werd nog de Van Brienoordbrug over de Nieuwe Maas te Rotterdam gebouwd. (ook op Frama-frankeerstrook)

Na de oorlog doet het voorgespannen beton als nieuw materiaal zijn intrede. Voorbeeld daarvan is de vijf km lange Zeelandbrug, die op 15 december 1965 is geopend door koningin Juliana.
perfin met perforatie IGB, NV Int. Gewapendbeton Bouw Breda

Op 18 januari 1996 gereed werd een nieuwe verkeersbrug over de Waal bij Zaltbommel opengesteld, genoemd naar de schrijver Martinus Nijhoff, die een prachtig gedicht over de oude brug uit 1933 schreef. De nieuwe brug is een betonnen tuibrug, met 4 betonnen pylonen, die reiken tot een hoogte van ca. 83 m.

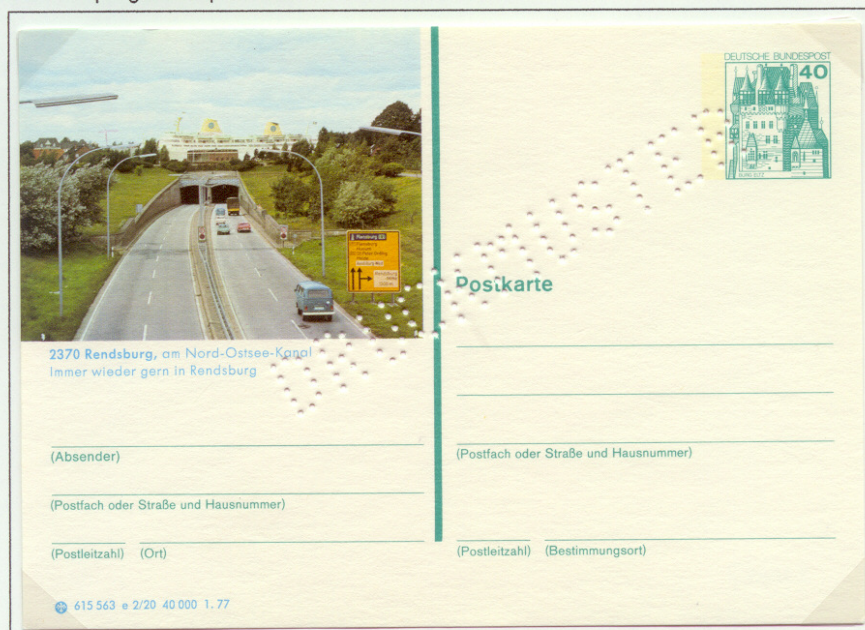
3.2. Oeververbindingen, de kruising van land- en vaarwegen.

Om rivieren te passeren staan ons thans nog een techniek ter beschikking. Dit zijn tunnels, die op geen enkele wijze het scheepvaartverkeer belemmeren. Voorbeelden zijn de Beneluxtunnel (1967), de Drecht- en Kiltunnel (15/11/1977).

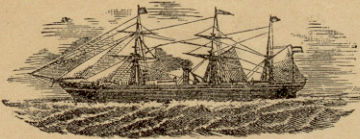
De techniek gaat voort en de boorvariant voor rivierkruisingen is een reële optie geworden. De tunnel onder de Westerschelde (geopend op 14 maart 2002) is bijzonder geworden. De Wijkertunnel werd voor het verkeer opengesteld op 11-7-'96

Een bijzondere kruising van weg- en waterweg is een aquaduct. Dit levert voor de gebruikers een mooi beeld op. *(drukproef)*

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

HOLLAND STEAMSHIP COMPANY,
Amsterdam.

AUTHORISED

Shipped in apparent
on board the Steamship or Vessel
whereof is Master for this present
and now lying in this Port and
with liberty to call and receive
customary route, and with liberty
at all times without being deemed

Description and Marks.	Measurement		Gross Weight.		
	Feet.	Tons.	Cwts.	qrs.	lbs.
5					

Apply to
PHILLIPPS & GRAVES
London Agents to the
HOLLAND STEAMSHIP COY
BOTOLPH HOUSE 10. EASTCHEAP,
LONDON, E. C.

One case
being marked and numbered as
Steamer, and to be delivered
condition, either into Lighter or
LONDON, unto *Mr.*
or to his or their Assigns, Free
..... Shillings and
..... Pence Sterling
Five Shillings and
and Average accustomed, as per

- The following are the exceptions and People, Strikes or Combinations or on Shore, and all Accidents, Loss, Rivers, or from any Act, Neglect or Error or Navigation of the Ship, or otherwise
- The Ship, her Owners or Master, Pictures, Statuary, China, Glass, Plate
- Weight, Contents, Measure, Number, Seals, Tarn Wrappers, Corrugation, and or incorrectness or insufficiency in to discharge, during day and night, & on the Quays and/or Warehouses, all
- Machinery and all heavy

Ship free in case of mortality. The Ship-Owners will not be liable for any loss arising from suffocation or other causes, occurring to Horses, Dogs, Cattle and other animals; or from the kicking, plunging, or viciousness of the same in transit; nor for any damage from shipping or landing, or while in the possession of the Shipper, or his Agents, before or after the Voyage, from whatever cause they may remain in such possession. No Officer or Servant of the Ship-Owner has authority to dispose with or vary these Conditions. And for the purposes of the Contract, the values of the undermentioned animals are to be taken as not exceeding:—For Horses, £50; for new Cattle, £15; and for Sheep, Pigs and Dogs £2 each.

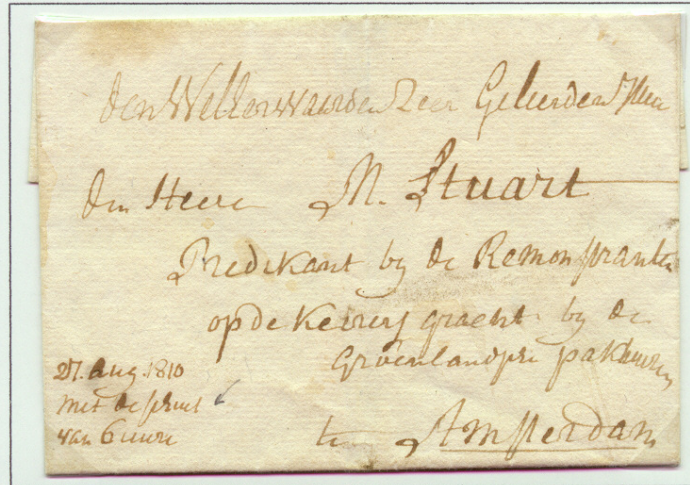
In WITNESS whereof the Master or Agent of the said Vessel hath affirmed to 2 Bills of Lading, exclusive of the Master's copy, all of this tenor and date, one of which Bills being accomplished the others stand void.

Dated in AMSTERDAM, *May 15* 1895

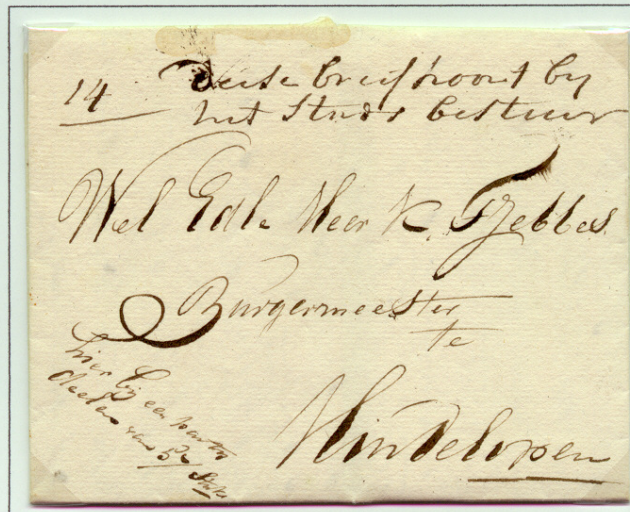
[Signature]
Holland Steamship Company.
Master.

Nederland is een zeevarend land met koopmansgeest. Al ligt Amsterdam achter het Noordzeekanaal is deze stad zeker zo belangrijk in het vervoer over water. Dit gold ook in de 19^e eeuw.
gevouwen vrachtbrief Holland Steamship Company, 15 mei 1895, met illustratie, van het schip "Zaanstroom" naar Engeland

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

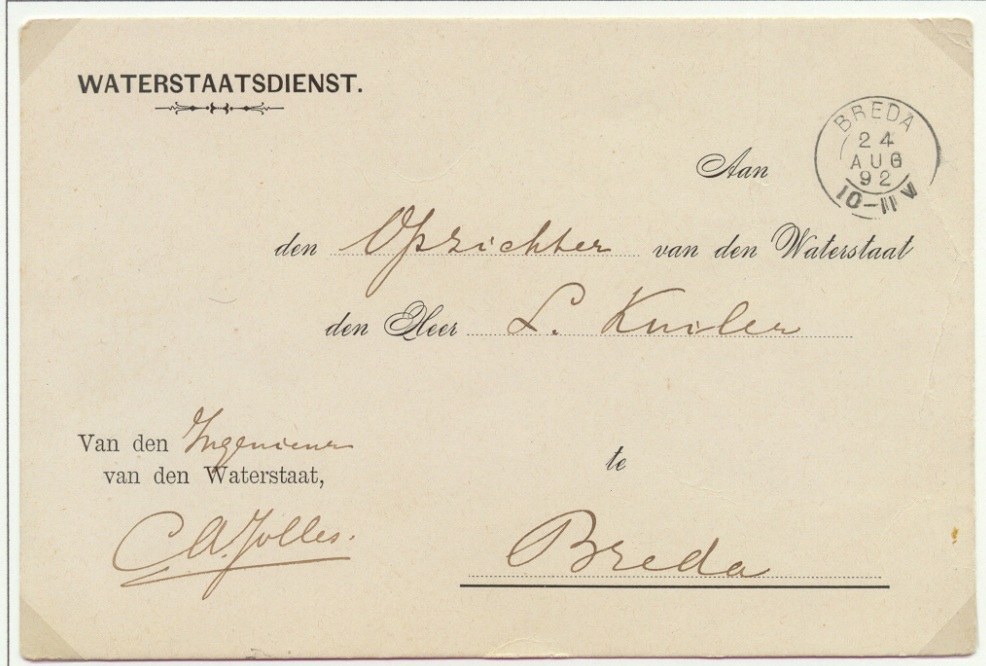
De vaarwegen in ons land waren van essentieel belang voor het vervoer van vracht, personen en post. Prefilatelistische briefomslag geschreven 27/8/1810 met de schuit van 6 ure naar Amsterdam

Amsterdam was in de 19^e eeuw een belangrijke handelsstad. De route over de Zuiderzee vormde de verbinding naar bijvoorbeeld Hindeloopen. Deze plaats kreeg in 1225 stadsrechten en is een van de Friese elf steden. Hoewel het geen haven had maar slechts een rede in de Zuiderzee, was Hindeloopen lange tijd een belangrijke Hanzestad en vissersplaats.

Prefilatelistische vouwbrief van Amsterdam naar Hindeloopen uit 1828 (met schipperspost).

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

De aanleg van kanalen, zo wil een volkswijsheid uit het begin van de 19^e eeuw, "kost paardenvlees en mensenzweet". Aan het eind van het eerste millennium van Rijkswaterstaat kon deze dienst terugzien op de voltooiing van enkele grote kanaalwerken, de Nieuwe Waterweg en Noordzeekanaal.

dienstbrief Waterstaat, 24 augustus 1892, portvrijdom

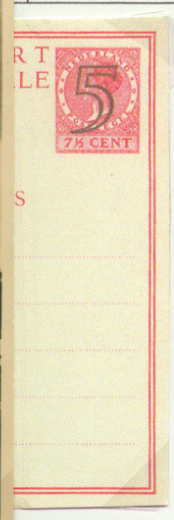
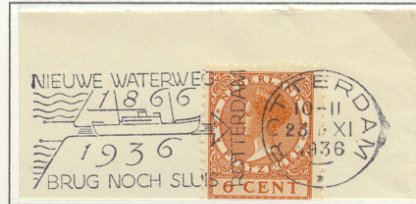
Voor Rotterdam was de aanleg van de Nieuwe Waterweg zeer essentieel. De Zeeuw, Pieter Caland, blijft onverbreekelijk verbonden met deze vaarweg tussen Rotterdam en Hoek van Holland. In weerwil van verguizing en tegenwerking heeft hij het principe van een open waterweg naar zee gehandhaafd.

*Geïllustreerde 5 c briefkaart (de lucht is weer vrij, de mail kan weer vliegen), 27-6-1945 met 15 c bijfrankering aangetekend van Rotterdam/Calandstraat naar Denemarken

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

In 1866 werd met de werkzaamheden begonnen en in 1871 voer het eerste schip over deze vaarweg. De scheepvaart kon Rotterdam bereiken zonder gehinderd te worden door sluisen of bruggen

Voordat Europoort werd aangelegd als apart havencomplex aan de mond van de Nieuwe Waterweg, legden de schepen aan in Rotterdam zelf, waardoor men kon genieten van mooie Maasgezichten.

Schiedam ontstond op dezelfde wijze als grote buur Rotterdam: nabij de monding van de Schie werd rond 1250 een dam aangelegd om het polderland te beschermen tegen het zeewater. Deze dam trok handelsactiviteit aan, omdat goederen voor het achterland hier dienden te worden overgeslagen.
Complete brief van Baarn 17/7/1830 naar Schiedam. Geschreven Met twee oxhoofden per beurtman van 18 Julij van Eemnes.

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

Ook Amsterdam was een belangrijke havenstad. Echter er moest afgezien worden van een open verbinding met de Noordzee, zoals voor Rotterdam gold. Er kwam een Noordzeekanaal (start 8 maart 1865) met sluisen aan de uiteinden, bij IJmuiden en bij Amsterdam.

De aanleg van de havenhoofden buitengaats, naar een ontwerp van de Engelse ingenieur Hawkshaw, was een prestatie van formaat. Voor de aanleg van de 1528 meter lange pieren was een speciale kraan ontworpen die de in totaal 300.000 vierkante meter aan betonblokken op hun plaats zette. In 1878 waren de pieren klaar. In 1961 werden ze aanzienlijk verlengd.

De eerste sluisen konden het groeiende scheepvaartverkeer niet verwerken. In 1896 kwam de Midden-sluis erbij, die tot de opening van het Panamakanaal in 1913 de grootste sluis ter wereld was. In 1929 werd na veel discussie over nut en noodzaak de Noordersluis opgeleverd en werd 'Panama' weer verslagen.

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

Vanaf 17^e eeuw functioneerde tevens een netwerk van trekvaarten, waarop trekschuiten volgens een nauwkeurige rooster de verbindingen tussen de belangrijkste steden en kleinere plaatsen onderhielden. geschreven briefomslag per schuit naar Amsterdam ("nabij de Doelestraat"), 5/7/1810 met de nachtschuit van Utrecht, om voort te bestellen tot dubbelport (= expresse)

De distributie naar het achterland gaat met binnenschepen. In de dertiger jaren is hun positie slecht. Op 7 september 1933 treedt de Wet Evenredige vrachtverdeling in werking, die uitsluitend betrekking had op het binnenlands vervoer over water, met het doel de beschikbare lading zo eerlijk mogelijk onder de binnenschippers te verdelen.

fiscaalzegels als omzetbelasting voor te vervoeren vracht; eerst 13 zegels [van 10 cent t/m 10 gld.] uitgegeven in 1933; gedrukt bij J. Enschede & Zonen, ontwerp M. Riphagen, tanding 12,5

De Tweede Wereldoorlog was ook geen gemakkelijke tijd voor de binnenvaart, omdat in 1941 de Duitse bezetter veel Rijnschepen confisqueerden. De Nederlandse regering werd hiervoor betaald en moest later de herstelbetalingen aan de eigenaren doen. Men kreeg een compensatie van 10 cent per ton/week voor de eerste 300 ton en 4 cent per ton/week boven 300 ton.

Briefstukje met zegels voor 11,50 gulden voor 4de kwartaal 1941 dat overeenkomt met 230 ton.

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

Voor Nederland is Rotterdam als "Mainport van Europa" zeer belangrijk, de grootste haven van de wereld, waar jaarlijks miljoenen tonnen goederen, halffabrikaten en grondstoffen worden overgeslagen.

Stempelbild

(14a) STUTTGART 3
13.10.54

Deutsche
Deugro

DEUTSCHE
BUNDESPOST
020

Francotyp: C 6800 Kennzahl:

Firma: Deutsche Großtransportgesellschaft

Post: (14a) Stuttgart 3A

Motor: Nr. Volt PS

Uebersetzung: Motor Masch. Riemen

Deliefert: 14.10.1954

Wertkartenbetrag: DM 100,--

Postschlüssel: Permutationsnummer: 3607 b

Klischee: 1 auswechselb. fest

Spezialeinrichtungen:

Merkmale: mit Unterge
245.793

3000, 3, 54, Stolzenberg

DUSSELDORF 1
03.6.66
4

Deutsche
Deugro

DEUTSCHE
BUNDESPOST
020

Rotterdam heeft zich tot haven van groot formaat kunnen ontwikkelen door haar gunstige ligging. Het heeft een verbinding met de Noordzee en een gunstige ligging aan de mond van de Rijn. Daarbij heeft het een goede ligging ten opzichte van economische centra zoals het Ruhrgebied in Duitsland. Staalkaart frankeerstempel Deutsche Großtransportgesellschaft (Deugro), met filiaal in Dusseldorf en zich gespecialiseerd in logistiek en speciale vrachttransporten.

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

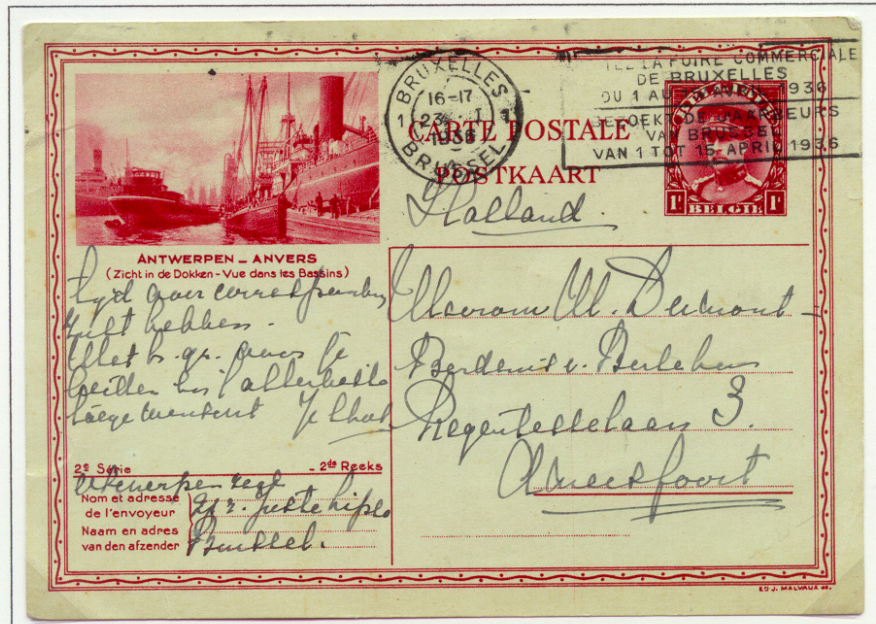
Dat Rotterdam en Antwerpen niet zonder elkaar kunnen, blijkt uit de openstelling in 1975 van de Schelde-Rijnverbinding. Het containertransport op deze route tussen beide steden is groter dan tussen Rotterdam en Duitsland.

De verbinding van Antwerpen met de zee via de Westerschelde, moet via sluisen. De zeesluis te Zandvliet, tot de opening van deze sluis was de in 1930 voltooide Noordersluis te IJmuiden de grootste sluis ter wereld. Op 9 juli 1990 werd naast de Zandvlietsluis De Berendrechtssluis (500x68 m) geopend.

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

Beschikt Rotterdam over een vrij toegankelijke haven voor de grote zeeschepen, voor Antwerpen dient men de grote zeeluisen te passeren om in de zogenaamde dokken te komen, die over een vast waterpeil beschikken.

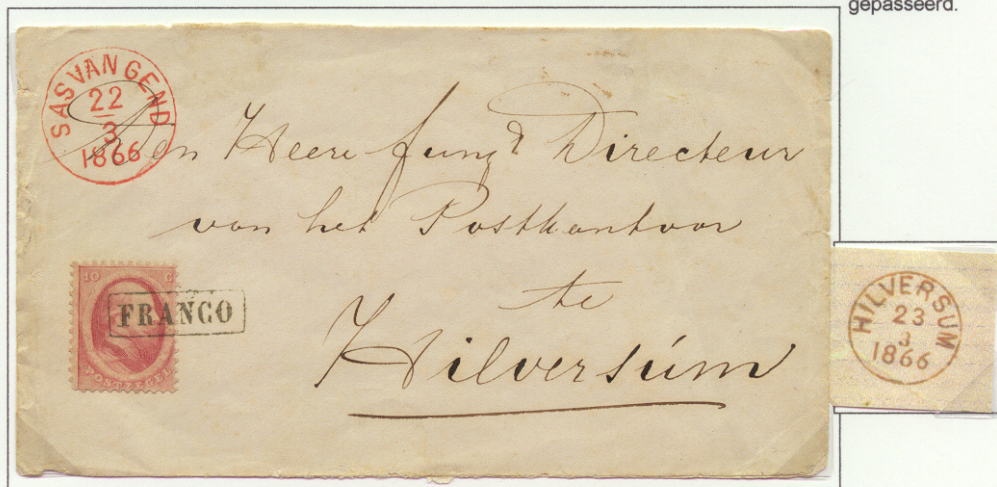

Qua overslag is de haven van Rotterdam veruit de grootste haven van Europa. Van hieruit worden goederen vervoerd naar andere her Ruhrgebied in Duitsland, Engeland en Antwerpen, die de tweede haven van Europa is. (épreuve d'artist)

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

Ook het zeevaartkanaal van Gent en Terneuzen is een samenwerking tussen Nederland en België. De eerste opening was 18/11/1827; net als de haven van Antwerpen is de zeehaven Gent een binnenhaven. Voor de bereikbaarheid moeten er bruggen en sluisen worden gepasseerd.

De naam Sas van Gent ontstond toen de stad Gent een doortocht zocht tot de zee. Keizer Karel V gaf toestemming om de Graaf Jansdijk te doorbreken met een sluis of sas. De eerste steen werd gelegd op 19 augustus 1551. Sas van Gent is gelegen aan de grens en ontleent zijn betekenis aan kanaal Gent – Terneuzen. Briefomslag van Sas van Gend 22-3-1866 naar Hilversum 23-3-1866 (proefstempel K.48)

3.3. Vaarwegen, de transportroute over water.

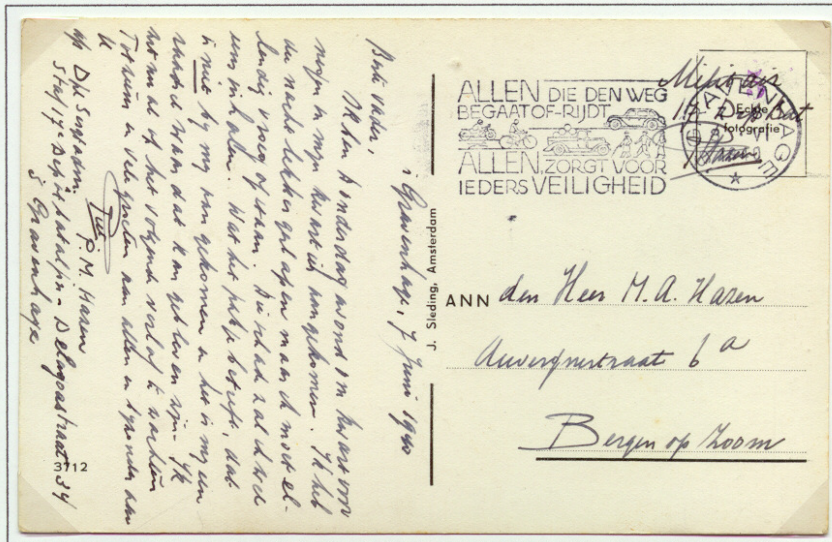

De vaarwegen mogen geen belemmering opleveren voor de scheepvaart. Goed en duurzaam onderhoud moet worden uitgevoerd. De overheid schakelt hier de markt voor in. Veel aannemersbedrijven en ook ingenieursbureaus voeren de werkzaamheden uit.

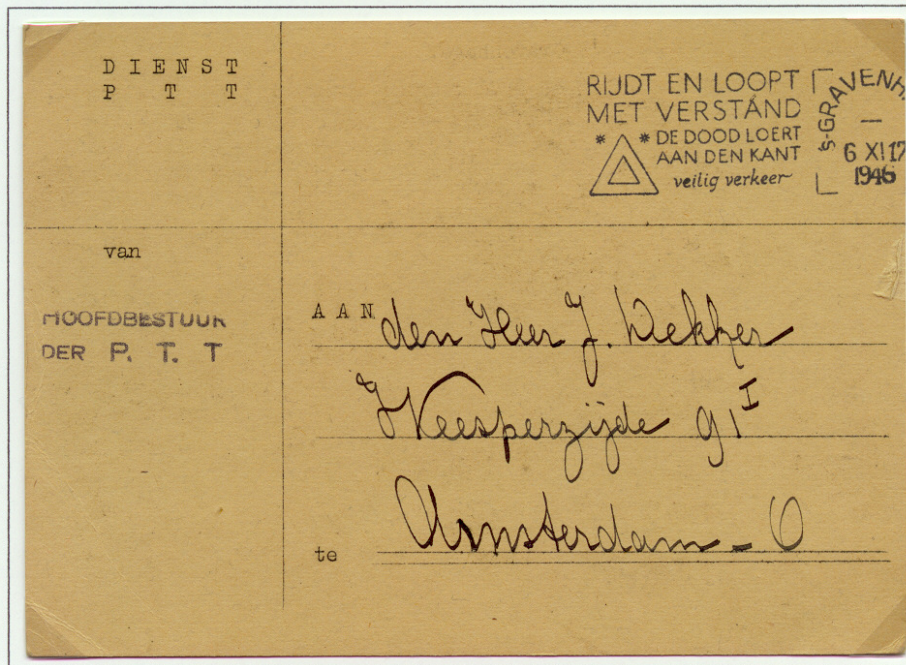

De scheepvaart op rivieren hebben een vrije doorvaart, wat een pluspunt voor Rotterdam is t.o.v. Antwerpen, dat achter sluisen is gelegen. De afmetingen daarvan worden steeds groter, zodat we nog wel eens met weemoed denken aan de oude nostalgische sluisen. (Postwaardestuk: specimen 1902)

3.4. Veilige verkeersafwikkeling op weg en water.

De verkeersveiligheid op de weg is al decennia een belangrijk aandachtsgebied. Zelfs in de vooroorlogse jaren, toen de verkeersdrukte van een ander niveau was, werd de bevolking op de gezamenlijke verantwoordelijkheid gewezen. Militaire post, portvrijdom, 7 juni 1940 met toepasselijke gelegheidsstempel.

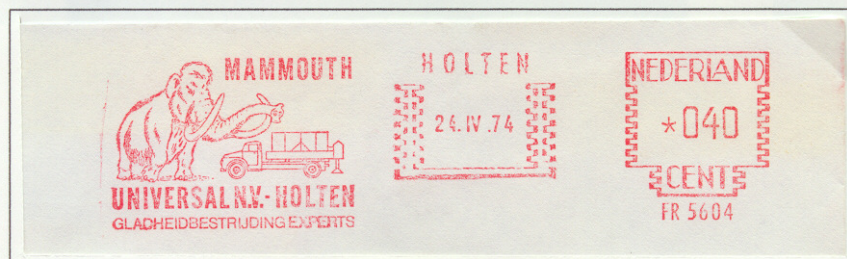

Na WO II kwam het leven weer langzaam opgang in Nederland. Dit gold ook voor het verkeer, dat mondjesmaat gemotoriseerd werd. Vooral voetgangers en fietsers moesten zeer alert zijn. dienstkaart PTT, 6 november 1946, portvrijdom met gelegheidsstempel

3.4. Veilige verkeersafwikkeling op weg en water.

Er bestaat halverwege de vorige eeuw ook nog veel onveiligheid voor de weggebruikers omdat er nog veel ongelijkvloerse kruisingen zijn, zo ook bij de spoorwegovergangen. Via een machinestempel wordt dit gevaar onder de aandacht gebracht.

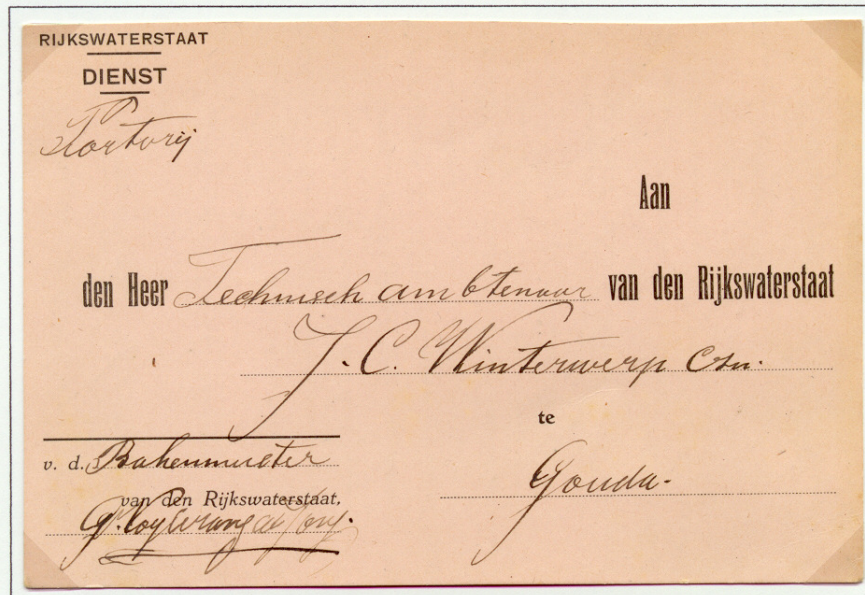

De veiligheid van de weggebruiker staat hoog in het vaandel bij de wegbeheerders. In de winterperiode wordt ook voor een veilige doorstroming van het verkeer zorg gedragen. De gladheidbestrijding draait dan op volle kracht om de economie draaiende te houden in ons land.

Vooraf fietsers en voetgangers bleven de aandacht van de politiek houden omdat die kwetsbare verkeersdeelnemers zijn. Met verkeerslichten maakte men beveiligde oversteekplaatsen.

3.4. Veilige verkeersafwikkeling op weg en water.

De bakemeester was omstreeks de eeuwwisseling (19^e/20^e eeuw) belast met de dagelijkse zorg voor een gedeelte van een rivier, het bakenkwartier geheten. Van oudsher was het zijn taak de ondiepten in de rivier te meten, in kaart te brengen en met bakens aan te geven, zodat er veilig gevaren kon worden.
Dienstkaart van de bakemeester in Krimpen aan de IJssel, 28-5-1920, portvrijdom.

Een vuurtoren is een toren die werd aangelegd in de buurt van kliffen, of direct erop, om 's nachts en bij stormweer schepen te waarschuwen voor de kliffen, oorspronkelijk met behulp van een open vuur en later doormiddel van een sterk zwaailicht. Ook havens of havengeulen hebben soms één of meerdere vuurtorens om de toegang aan te duiden.
Geïllustreerde briefkaart Danzig (1925)

3.4. Veilige verkeersafwikkeling op weg en water.

DIENST.
DEPARTEMENT VAN DEFENSIE.

*Agenda n° 650
0/9/7/1933*

TERSCHELLING
9.VIP.26.7V
★ 1 ★

BRIEFKAART.

AAN *Wan & Ben Dircksen 't Loobswaer, em
in het 1ste en 2de District*

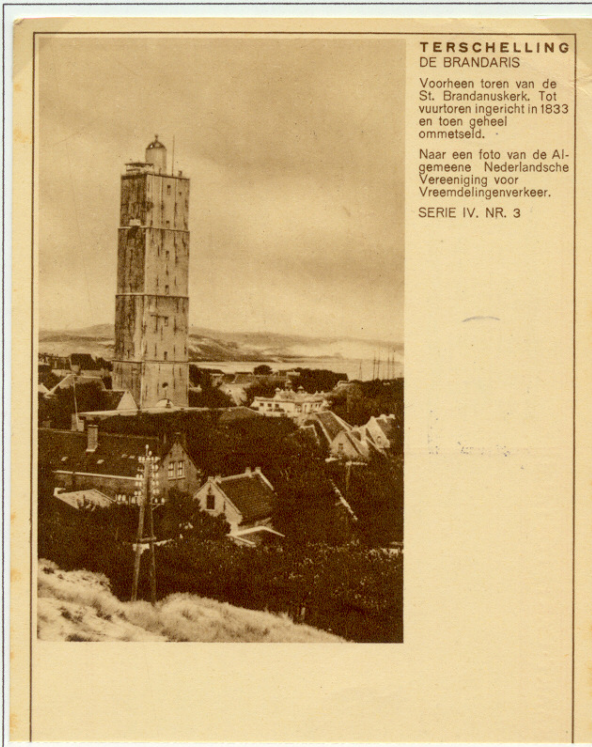
te

DE Van den **OPRICHTER - MACHINIST**
BIJ 's RIJKS KUSTVERLICHTING
TERSCHELLING

N° *564*
W. Hobbe

Hardingen

Ook de veiligheid voor het scheepverkeer kan hieronder gerangschikt worden, waarvoor de rijksoverheid hulpmiddelen beschikbaar stelt. Een goed voorbeeld daarvan zijn de vuurtorens, die lange tijd onder het Ministerie van Defensie vielen. (dienstkaart opzichter vuurtoren Terschelling, 9 juli 1926)

LE

GOEDKOOPE
BRIEF-
TELEGRAMMEN

ADRES

*Herrn
Major Th. Junken
Berlin W 15
Kurfürstendamm 165*

18-19
12-IX
1933

De oudste vuurtoren van Nederland staat op Terschelling, de Brandaris. De eerste toren werd in 1323 gebouwd. De huidige bakstenen toren dateert van 1594.